

min Opfattelse Formodningen være for, at de Forfrifter i Loven, under hvilke en saadan Brugsform tiltrædes, ere foreskrevne i en offentlig Interesse og altsaa maae være ufravigelige, det vil sige, at de ere af den Art, at de i Reglen ikke kunne tilfidesættes ved vilkaarlig Overenskomst mellem Contrahenterne, men at Parterne maae holde sig dem efterrettelige, dersom iøvrigt denne exceptionelle Brugsform skal træde istedetfor Fæsteforholdet. Herfor maa formeentlig Formodningen være. Jeg stiller denne Betragtning i Epidisen, for at værge mig imod, at jeg skulde miskjende, at Forholdet stiller sig ganske anderledes ved sædvanlige Forpagtningscontracter. Men, mine Herrer, nu er det eiendommelige Tilfælde dette, at denne Betragtning, denne Opfattelse af Reglen i Forordningen af 15de Juni 1792 § 11, hvorefter Forpagteren og hans Arvinger ikke skulde kunne skræve sig ved Contract Ret til at overdrage Forpagtningen til Andre uden Bortforpagterens Samtykke, ikke er trængt igjennem i Praxis. Her være det mig tilladt at gjøre en Indsigelse imod et Ord, der blev brugt af min ærede Sidemand tilhøre fra Kjøbenhavn (Rehmann), og som blev gjentaget af den høitagtede Indenrigsminister, nemlig, at vi ved de Forslag, vi nu behandle, vare isærd med at indføre en „ny Jurisprudents“. Sagen er tværtimod, at der hidtil paa dette Punkt ikke har været nogen Jurisprudents. Jeg tør vente det almindeligt anerkjendt, at der til Jurisprudents hører noget Mere end end enkelt Overrettsdom. Man taler ikke om Jurisprudents, som i mange Tilfælde kan blive saa godt som en Netsilde, med mindre Sagen har fundet en endelig og fast Afgjørelse ved Landets øverste Domstol. Jeg troer ikke engang, at man tør sige, at en enkelt ældre Højesteretsdom, hvormegen Vægt der ganske vist maa og bør lægges paa den, kunde være absolut afgjørende, kunde forslaae til at danne en virkelig Jurisprudents, men der er, mig bitterligt, ingenfunde faldet nogen Højesteretsdom, som fortolker den heromhandlede Bestemmelse i Forordningen af 15de Juni 1792 § 11. Forholdet er eiendommeligt; for lidt over en halv Snees Aar siden blev Indenrigsministeriet gjort opmærksomt paa, at der var sluttet en Forpagt-

ningscontract om en Bondegård, der var underkastet Fæstetvang, hvori Forpagteren havde skrævet sig Ret til uden Bortforpagterens Samtykke at overdrage Forpagtningen til en Anden. Indenrigsministeriet antog, at denne Bestemmelse stred imod Forordningen af 15de Juni 1792 § 11; det antog, hvad jeg før i Almindelighed fremhævede som Noget, der efter min Mening maatte have Formodningen for sig, at en saadan Bestemmelse i Forordningen af 1792 § 11 var ufravigelig, og beordrede Sag anlagt mod Jorddrothen. Ved Viborg Landsoverrettsdom blev imidlertid den modsatte Anskuelse godkjendt; vedkommende Jorddrot blev anset for berettiget til ved Overenskomst at betinge sig en saadan Ret, at Forpagteren ikke uden hans Minde kunde sætte en Anden i sit Sted. Det Spørgsmaal forelaa nu naturligtvis, om Sagen ikke skulde forelægges Højesteret, og det havde vel, som Forholdene siden have udviklet sig, været bedre, om Spørgsmaalet alt dengang var bragt til Afgjørelse ved Højesteret. (Broct: Det kan gjøres endnu!) Jeg skal strax svare paa den Bemærkning, som den ærede Landsthingsmand gjør, at det kan gjøres endnu. Jeg troer ikke, det vilde være heldigt, om dette Spørgsmaal blev staaende uberørt af enhver Lovbestemmelse, alene overladt til Afgjørelse ved en eller flere gennem 3, 4 à 5 Aar varende Processer. Jeg skal maaffee siden eller en anden Gang komme lidt nærmere ind paa denne Mulighed. Der forelaa altsaa Spørgsmaal, om det var rigtigt at paaanke denne Dom til Afgjørelse ved Højesteret, og der blev afgivet en Betænkning af den daværende Kammeradvocat, nu afdøde Blechingberg, som fraraadede denne Doms Appel. Nu er der her det Særlyd, at det har været antaget, at der om selve dette Forhold forelaa en Resolution, givet af Kongen 8 Dage fildigere end den Forordning, hvori Bestemmelsen er optagen, og det er noget paafaldende, at den rette Sammenhæng ikke dengang blev klaret i Indenrigsministeriet; det er mig paafaldende, at Kammeradvocaten ikke har søgt at skaffe sig de fuldstændige Acter, men at det virkelig har været antaget, at disse Ord, eller ialfald nogle af disse Ord — man kan ikke rigtig see, hvorledes det har været